

BILTEN projekta HEPMP

Erazmus+ projekat Izgradnje kapaciteta u visokom obrazovanju

Jačanje kapaciteta visokog obrazovanja iz oblasti Medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana

Zašto HEPMP projekat

- Bol je verovatno jedan od najstarijih i najuniverzalnijih oblika stresa i jedna od najranijih patnji čovečanstva.
- Pratilac je mnogih bolesti i stanja, kao što su: reumatoidni artritis, postherpetična neuralgija, degenerativna stanja kičme, osteoartritis, AIDS, migrena, dijabetesna neuropatija i fantomski bol, kao i bol usled karcinoma.
- U ekonomskoj sferi se procenjuje da troškovi lečenja pacijenata sa hroničnim bolovima premašuju ukupne troškove lečenja bolesnika sa srčanim oboljenjima, karcinomom i AIDS -om.
- Produženi bol je jedan od glavnih uzroka odsustva sa posla, bolovanja, penzionog invaliditeta, otpremnina i niske produktivnosti. To je problem javnog zdravlja zbog njegove prevalencije, visokih troškova i negativnog uticaja na kvalitet života pacijenata i njihovih porodica.
- Uprkos naporima i činjenici da je star koliko i samo čovečanstvo, bol niti je shvaćen niti ga je moguće kontrolisati u potpunosti.
- Među zdravstvenim radnicima vlada niska svest o važnosti lečenja bola.
- Broj lekara obučen za medicinu bola je nedovoljan.
- Moramo unaprediti znanje o bolu i podizati svest o značaju ovog problema, kako stručnjaka - zdravstvenih radnika, tako i društva u celini.

Ciljevi projekta HEPMP

- Jačanje kapaciteta za visoko obrazovanje u oblasti medicine bola u zemljama Zapadnog Balkana;
- Razvijanje pružanja usluga medicine bola u zemlji, pružanjem kvalifikovanog i obučenog osoblja;
- Podržavanje operacionalizacije nedavno uspostavljenog obrazovnog programa u obliku subspecijalizacije iz oblasti medicine bola i mogućnosti razvoja dodiplomskih obrazovnih programa;
- Uspostavljanje akademske mreže i poboljšanje stručne saradnje uz pomoć savremenih tehnologija (internet, telemedicina, itd.)

HEPMP

HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

HEPMP Akreditovani kursevi

U okviru HEPMP projekta akreditovan je kurs kontinuirane edukacije pod nazivom **Hronični bol – značaj i lečenje**. Kurs je Univerzitet u Beogradu akreditovao kod Zdravstvenog saveta Srbije i nosi 6 bodova. Ciljnu grupu čine lekari, stomatolozi, farmaceuti, biohemičari, medicinske sestre i zdravstveni tehničari

Ciljevi kursa:

Naučiti polaznike da objasne razliku između nocicepcije i bola
Naučiti polaznike da objasne razliku između akutnog i hroničnog bola -Tehnike uzimanja anamneze i pregleda pacijenata sa akutnim i hroničnim bolom -Naučiti polaznike da objasne fiziologiju ushodnih i nizhodnih puteva nociceptivne modulacije u centralnom nervnom sistemu u odnosu na sledeće mehanizme delovanja NSAIL -Naučiti polaznike neželjena dejstva (uključujući toksičnost) NSAIL

Program kursa

Prvi kurs **Hronični bol – značaj i lečenje** održan je u Inđiji, 23. marta 2019 godine.

Kursu je prisustvovalo preko 150 učesnika. Materijal sa kursa dostupan je na sajtu HEPMP projekta.

Naredni termin biće blagovremeno najavljeni na sajtu projekta:

<http://hepmp.med.bg.ac.rs>.

- Razlika između nocicepcije i bola
- Razlika između akutnog i hroničnog bola
- Fiziologija ushodnih i nishodnih puteva nociceptivne modulacije u centralnom nervnom sistemu u odnosu na mehanizme delovanja NSAIL
- Neželjena dejstva (uključujući toksičnost) NSAIL
- Farmakoterapija bola, klasifikacija lekova i mehanizam delovanja
- Veština procene akutnog i hroničnog bola
- Racionalna primena algoritama farmakološkog lečenja hroničnog bola
- Farmakologija opioida
- Adjuvantni analgetici
- Neurofiziologija akutnog i hroničnog bola
- Prevazilaženje opiofobije – upotreba opioidnih analgetka u svakodnevnoj kliničkoj praksi bez straha i predrasuda
- Kako prepoznati probleme sa kojima se suočavaju preživeli od karcinoma sa peizistentnim bolom

HEPMP

HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT

Konzorcijum projekta

Koordinator projekta

Prof. dr Predrag Stevanović Profesor anesteziologije, intenzivnog lečenja i terapije bola
Šef katedre anesteziologije, reanimatologije i intenzivne terapije
Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu
Kliničko-bolnički centar „dr Dragiša Mišović - Dedinje“,
Beograd, Srbija

Članovi upravnog odbora

- Prof. dr Jasna **Jevđić** Medicinski fakultet **Univerziteta u Kragujevcu**
- Prof. dr Vladimir **Đukić** **Kliničko-bolnički centar „dr Dragiša Mišović - Dedinje“**
- Prof. dr Danko **Živković** Medicinski fakultet **Univerziteta u Podgorici**
- Prof. dr Jasmina **Smajić** Medicinski fakultet **Univerziteta u Tuzli**
- Prof. dr Darko **Golić** Medicinski fakultet **Univerziteta u Banjoj Luci**
- Prof. dr Anđelo **Rafaele De Gaudio** Medicinski fakultet **Univerziteta u Firenci**
- Prof. dr Maja **Šoštaric** Medicinski fakultet **Univerziteta u Ljubljani**
- Prof. dr Željko **Župan** Medicinski fakultet **Univerziteta u Rijeci**

IMPRESUM

Bilten projekta HEPMP

Jedanaesto izdanje

03/2019

Izdavač: Univerzitet u Beogradu

Urednik: Prof. dr Predrag Stevanović

Medicinski fakultet Univerzitet u Beogradu

Kontakt

- Internet stranica:
www.hepmp.med.bg.ac.rs
- Forum:
www.hepmp.med.bg.ac.rs/forum
- Emejl:
hepmperasmus.ka2@med.bg.ac.rs
- Telefon: +381 11 363639

This project has been funded with support from the European Commission. This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

HEPMP

HIGHER EDUCATION PAIN MEDICINE PROJECT